

Ikke uden Storthingets Samtykke

Taler

Peter Motzfeldt

Dato

25 oktober 1814

Sted

Det overordentlige storting,
Christiania

Omstendigheter

Debatt om unionsvilkårene: Grunnlovens § 25, om kontroll over de væpnede styrker

- 1 Jeg indseer ikke rettere, end at den 25de § i de svenske Commissariers Forslag, saaledes som den der er affattet, bør antages, forsaavidt den har Hensyn til fremmede Magters Tropper og vore Troppers Uddragelse over begge Rigers Grændser. Derimod bliver det vel nødvendigt, at der gjøres Bestemmelse i
- 5 Henseende til, hvorvidt norske Tropper bør inddrages i Sverige eller svenske i Norge. At i Fred ingen af Delene bør finde Sted, var stedse og forbliver altid min Mening. Krænkende vilde det være for Norges Mænd, om svenske Tropper skulde holde nogen af vore Fæstninger besatte. Ikke vil heller dette kunne virke til Foreningens Varighed. Trykker Foreningen det norske Folk, sandelig! et Par
- 10 Garnisoner kuer ikke Misnøien, men de vække, de forøge den. Ingen Mistro maa der vises mellem Nationerne; men der maa sørges for gjensidig Hjælp mod uadvortes Fiender.

Han foreslog derfor § 25 affatted saaledes:

- 15 Kongen har den høieste Befaling over Rigets Land- og Sømagt. Den maa ikke forøges eller formindskes uden Storthingets Samtykke. Den maa ikke overlades i fremmede Magters Tjeneste, og ingen fremmede Magters Krigsfolk, undtagen Hjælpetropper mod fiendtlig Overfald, maa inddrages i Riget, uden
- 20 Storthingets Samtykke. I Fredstid maa aldrig andre end norske Tropper være i Norge og ingen norske Tropper i Sverige; men, naar Sveriges Grændser eller Kyster angribes, skal den halve Del af Norges organiserede Landmagt kunne bruges i Sverige, og naar Norges Angribes, sa skal Sverige komme Norge til Hjælp med saamegen Landmagt, som den halve Deel af den norske Landmagt
- 25 udgjør. En større gjensidig Hjælp skal af Norge ikke give eller modtages, uden Storthingets Samtykke; ei heller maa norske Tropper, uden Storthingets

Samtykke, bruges udenfor Sverige Grændser.

- 30 Ved organiserede Tropper, bemærkede Taleren, forstodes ikke alene de
gevorbne Tropper, men ogsaa de nationale, dog at derunder ikke indbefattedes
Landeværn, Fribataillonerne og de borgerlige eller frivillige Corpser.

Kilde

- 35 Storthings-Efterretninger 1814-1833, bd. 1, s. 160-161

Emner

1814, Debatt, Union

URI

- 40 <https://www.virksommeord.no/tale/ikke-uden-storthingets-samtykke>

45

50

55

60

65